

Sayı : 19063019-45.02-E.13746
Konu : Kişi Borcu hk. Görüş

16/03/2018

KEMAH MESLEK YÜKSEKOKULU MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi :Müdürlüğünüzün 14/03/2018 tarih ve 12966420-855.01-E.13487 sayılı yazısı

Meslek Yüksekokulunuz akademik personellerinden Dr. Öğr. Üyesi Özge ZENCİR TANIR; 18/08/2017-07/12/2017 tarihleri arasında 16 haftalık analık iznini kullanmış olup izinli olduğu süreler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104.maddesinde belirtilen mazeret izinleri kapsamındadır. Söz konusu hükme rağmen ilgilinin izinli olduğu sürelerde tarafına ‘Geliştirme Ödeneği’ ödenmemesi gerekirken İdaremiz tarafından ilgiliye 5.225,95 TL tutarında sehven bir ödeme yapılmıştır. Müdürlüğünüzce iadesi istenilen 97 günlük süreye ait hesaplama tabloları ile ilgilinin itiraz dilekçesi ilgi sayılı yazınız ekinde gönderilerek itiraz dilekçesinde bahsi geçen 60 günlük süre aşımının hangi durumda başladığının ve konu ile ilgili işlemlerin ne şekilde yürütülmesi hususunda Müşavirliğimizden görüş talep edilmiştir.

Devlet memurları kamu hizmeti ifası ile mükellef olup bunun karşılığında çeşitli ödemeler almaktadır. Bu ödemeler ilgili mevzuatlarında aylık, zam ve tazminatlar, ek ders, geliştirme ödeneği vs. olarak çeşitli adlar altında belirtilmiştir. Mali haklara ilişkin mevzuatların fazla, karmaşık ve yoruma muhtaç olmasından dolayı zaman zaman idare tarafından hatalı yorum yapılmak suretiyle personele olması gerekenden fazla ödemeler yapılabilmektedir. Söz konusu bu fazla veya yersiz ödeme, çeşitli idari mevzuatlarda kamu zararı olarak değerlendirilmiş olup geri alımda uygulanacak usullerin yanı sıra geri alınacak tutar ve faizin hesaplanacağı süre de değişkenlik göstermektedir.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 71 inci maddesinde kamu zararının tanımı yapılmış ve (g) bendinde ‘*mevzuatında öngörülmediği halde ödeme yapılmasını*’ da kamu zararının belirlenmesinde esas alınacak kriterlerden biri olarak sayılmıştır.

Danıştay 2. Dairesinin 27.12.2010 tarih ve 2010/5111 no.lu kararında “*5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununun 71. Maddesinin birinci fıkrasında kamu zararı tanımı yapılmış, ikinci fıkrada ise birinci fıkrada tanımlanan hususların geçerli sayılacağı haller belirlenmiştir. Bu itibarla 5018 sayılı Kanuna göre kamu zararı sayılan halleri belirlemek için anılan maddenin ikinci fıkrasına bakmak gerekecektir...*” denilmek suretiyle kamu zararının tanımıyla birlikte geçerli olacağı kıstasların da dikkate alınması gerektiği hususuna dikkat çekilmiştir. Anılan kararda ayrıca “*Kamu görevlilerine daha önce sehven kanuna aykırı olarak yapılmış fazla ödemelerin geri alınmasında, 5018 sayılı Kanunun uygulanmasının mümkün olmadığı sonucuna ulaşıldığında, bu tür uyuşmazlıkların çözümünde anılan Kanun öncesi hukuki durumun değişmediği ortaya çıkmaktadır. Bu itibarla; kamu görevlilerine sehven yapılan fazla ödemelerin geri alınımında, tıpkı 5018 sayılı Kanun öncesinde olduğu gibi Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun 22.12.1973 günlü, E:1968/8, K:1973/14 sayılı kararının uygulanması gerektiğinde duraksama bulunmamaktadır.*” denilmektedir.

Yine Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü 16 sıra no.lu Kişilerden Alacaklar Tebliğinde; “Danıştay 2. Dairesinin 27.12.2010 tarih ve 2010/5111 no.lu kararı doğrultusunda kişilerden alacaklar konusunu oluşturan yersiz, fazla ve haksız ödemelerin geri alınmasına ilişkin olarak tesis edilen işlemlerin borçlular tarafından dava konusu edilerek idare aleyhine sonuç doğuracak işlem tesis edilmemesini sağlamak amacıyla, Danıştay İçtihatları Birleştirme Kurulunun, 22/12/1973 tarihli 1968/8 E – 1973/14 K sayılı kararının göz önünde bulundurulması gerekmektedir.” denilmiştir. Anılan kararda; ‘İdarenin, hatalı terfi veya intibak işlemine dayanarak ödediği meblağın geri istenmesine bir mahkeme kararına lüzum olmadan işlem tesis edebileceği ve bu işleme karşı açılacak davaların çözümünün Danıştay’ın görevi içinde olduğu; İdarenin, yokluk, açık hata, memurun gerçek dışı beyanı veya hilesi hallerinde, süre aranmaksızın kanunsuz terfi veya intibaka dayanarak ödediği meblağı her zaman geri alabileceği; yukarıda belirtilen istisnalar dışında kalan hatalı ödemelerin geri alınmasının, **hatalı ödemenin yapıldığı tarihten başlamak üzere 60 gün içinde mümkün olduğu, 60 günlük süre geçtikten sonra geri istenmesinin mümkün olmayacağı belirtilmiştir.**” denilmektedir

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğünün 09.12.1997 tarih ve 64 nolu Genelgesinde ise “Yukarıdaki içtihat Kararı gereğince, maddi hata yapılması, idareyi aldatıcı belge ibraz edilmesi, beyan esasına dayanılarak yapılacak ödemelerde gerçek dışı beyanda bulunulması vb. gibi nedenlerle, bir memura fazla ve yersiz olarak yapılan ödemelerin 60 günlük süreye bağlı kalınmaksızın her zaman geri alınması mümkündür. **Ancak; idarenin kendi ihmali ve bilgi azlığı gibi nedenlerden kaynaklanan idari işlemlere dayanılarak yapılan fazla ve yersiz ödemelerin (örneğin; bir memura, memurun bilgisi dışında idarece fazla ve yersiz maaş, ücret, tazminat ödenmesi gibi) ödemenin yapıldığı tarihten başlamak üzere mutlaka 60 günlük dava açma süresi içinde geri istenmesi gerekecek, böylece; idarenin füzuli davalara muhatap olması önlenmiş olacaktır.**” denilmektedir.

Fazla veya yersiz ödenen ve 60 günlük süre geçtiğinden dolayı ilgisinden talep edilemeyen tutarların kimlere rücu edileceği hususunda ise Sayıştay Genel Kurulunun 14.06.2007 tarih ve 5189/1 nolu kararı dikkate alınarak bir değerlendirme yapılmaktadır. Söz konusu Sayıştay Genel Kurulu Kararında; “...Bu nedenle, **harcama yetkililerinin, harcama talimatlarının ve buna konu olan harcamaların bütçe ilke ve esaslarına, kanun, tüzük ve yönetmelikler ile diğer mevzuata uygunluğundan sorumlu olduklarına oybirliğiyle...**” “...Yapılan bu açıklamalara göre, **aslî bir gerçekleştirme belgesi olan ödeme emri belgesini düzenleyen sıfatıyla imzalayan gerçekleştirme görevlisinin, düzenlediği belge ile birlikte harcama sürecindeki diğer belgelerin doğruluğundan ve mevzuata uygunluğundan harcama yetkilisi ile birlikte sorumlu tutulması gerektiğine çoğunlukla, karar verildi.**” denilmektedir. Mezkûr Sayıştay Genel Kurul Kararı doğrultusunda, ilgisinden alınamayan tutarların hatalı ödemeden sorumlu olan görevlilerden talep edilebileceği değerlendirilmektedir. Fazla veya yersiz ödemeyi tazmin edenlerin, bu tutarı kendisine fazla ödeme yapılan memurdan Borçlar Kanununun sebepsiz zenginleşme hükümleri çerçevesinde adliye mahkemelerinde açacağı dava ile talep etme saklı olup bu husus İdaremize herhangi bir sorumluluk yüklememektedir.

Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü 16 sıra no.lu Kişilerden Alacaklar Tebliğinde “C- Faizin Başlangıç Tarihi” başlığı altında “2- Fazla ve yersiz ödemelerden doğarlarda, **idarenin geri isteme iradesinin borçluya ulaştığı tarihten itibaren başlamaktadır.**” denilmektedir.

Netice itibariyle; yukarıda izah edilen tüm bağlayıcı mevzuatlar dikkate alındığında Müşavirliğimizin kanaati idaremizce Dr. Öğr. Üyesi Özge ZENCİR TANIR’a yapılan fazla ve yersiz “Geliştirme Ödeneği” ödemeleri kural olarak hatalı ödemenin yapıldığı tarihten başlamak üzere 60 günlük dava açma süresi içinde geri istenebileceği; istenecek bu tutara ilişkin yürütülecek faizin başlangıç tarihi ise idarenin geri isteme iradesinin borçluya ulaştığı tarihten itibaren başlatılması, ilgiliden alınamayan tutarların tahsili için Sayıştay Genel Kurulunun 14.06.2007 tarih ve 5189/1 nolu kararı doğrultusunda işlem yapılması yönündedir.

Müşavirliğimizin konu hakkındaki görüşü istişari nitelikte olup konu hakkında takdirde bulunma, karar alma ve uygulama yetkisi ile sorumluluğu Müdürlüğünüze aittir. Bir başka deyişle Müşavirliğimizce yapılan iş yorum/açıklama faaliyetidir ve bağlayıcılık arz etmemekte olup her hangi bir tasarrufun iş bu görüşe dayandırılma gerekliliği/zorunluluğu bulunmamaktadır.

Gereğini bilgilerinize arz ederim.

Av. Ayşegül KÜTÜK
Hukuk Müşaviri V.

Bu belge 5070 sayılı e-İmza Kanununa göre Aysegul KUTUK tarafından 16.03.2018 tarihinde e-imzalanmıştır. Evrağınızı <http://evrakdogrulama.erkincan.edu.tr> linkinden 6165EBA3X4 kodu ile doğrulayabilirsiniz.